

הוספת "רחם" בתפילה בתשעה באב

פ"ד ה"ג [לד.]

יחיד בט' באב צריך להזכיר מעין המאורע. מהו אומר? רחם (ולא "נחם" כגרסתנו בתפילה) ה' אלהינו ברחמך הרבים ובחסדיך הנאמנים עלינו ועל עמך ישראל ועל ירושלם עירך וכו'.

בבבלי לא הובא, והשו"ע (או"ח סי' תקנז סעיף א) פסק זאת.

מקומן של הוספות מעין המאורע בתפילה

פ"ד ה"ג [לד.]

כל דבר שהוא לבא (להבא, דהיינו בקשה, כגון יעלה ויבוא) אומרה בעבודה וכל דבר שהוא לשעבר (הודאה, כגון על הניסים) אומרה בהודאה.

בבבלי לא הובא כלל זה.

מחלוקת היכן אומרים יהיו לרצון אמרי פי

פ"ד ה"ד [לד:]

רבי יוסי ציידניא בשם רבי יוחנן: לפני תפילתו הוא אומר ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך, לאחר תפילתו הוא אומר יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי. רבי יודן אמר תרויהון קומי צלותיה (לפני תפילתו).

בבבלי ט: פשוט שאת הפסוק יהיו לרצון אומרים לאחר התפילה, והקשה מדוע, ותירץ שהוא משום שהפסוק נאמר בתהילים לאחר שמונה עשרה מזמורים²⁵.

מחלוקת בנוזכר שכבר התפלל

פ"ד ה"ד [לד:]

היה עומד ונזכר שהתפלל - רב אמר חותך (פוסק באמצע הברכה), ושמואל אמר אינו חותך. **בבבלי** כא. שמואל אמר פוסק, ואין חולק על כך.

דיני טעות בתפילת גשם וטל

בבלי כט.

הירושלמי דן בזה בתענית פ"א ה"א [ב.], ועיין מה שכתבנו שם.

מחזירים ש"ן שטעה בשלוש ברכות

בבלי כט.

הירושלמי דן בזה בברכות פ"ה ה"ג [מ.], ועיין מה שכתבנו שם.

גם בתפילה קצרה מוסיף ברכות ראשונות ואחרונות

בבלי ל. • פ"ד ה"ד [לד:]

המהלך במקום סכנה מתפלל תפילה קצרה מעין שמונה עשרה וכו'. רב חסדא אמר: (גם בתפילה קצרה צריך להוסיף) שלש ברכות הראשונות ושלש האחרונות. **בבבלי** כתב שבתפילה קצרה לא מוסיף את הברכות, אלא רק בהביננו.

מקום קבוע לתפילה בתוך בית הכנסת

פ"ד ה"ד [לה.]

צריך אדם לייחד לו מקום בבית הכנסת להתפלל.

בבבלי ו: כתב רק שיש מעלה לקבוע מקום לתפילתו, אך לא הדגיש שגם בתוך בית הכנסת צריך לקבוע מקום מסוים. והשו"ע (או"ח סי' צ סעיף יט) פסק כירושלמי.

²⁵ דומה לכך שבמקומות רבים הבבלי דוחה את מסקנת הירושלמי. עיין בפרק "שיטות הירושלמי והבבלי" סעיף סב.